

КОРОТКІ ПОВІДОМЛЕННЯ SHORT REPORTS

УДК 368.9.06 1

DOI 10.11603/bmbr.2706-6290.2019.2.10693

В. С. Габор¹, О. О. Бадюк²

ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»¹
КНП «Тернопільська міська лікарня № 2»²

ЕКОНОМІЧНА СКЛАДОВА СТРАХОВОЇ МЕДИЦИНИ

Економічна складова страхової медицини

В. С. Габор, О. О. Бадюк

ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»

КНП «Тернопільська міська лікарня № 2»

Резюме. Питання впровадження обов'язкового медичного страхування є актуальною проблемою сьогодення для забезпечення належного медичного догляду населенню України.

Мета дослідження – проаналізувати витрати на охорону здоров'я населення й держави у сучасних реаліях страхової медицини.

Матеріали і методи. Теоретичним та методологічним підґрунтям статті стали офіційні документи Міністерства охорони здоров'я, праці вітчизняних і зарубіжних науковців, Internet-ресурси. Дослідження проведено із застосуванням методів теоретичного узагальнення, порівняльного аналізу, аналізу та синтезу, що дозволило проаналізувати економічні витрати на охорону здоров'я.

Результати. Якщо розглядати здоров'я населення з позиції виробничої сили, то воно є невід'ємною частиною виробничого циклу, що є основою розвитку держави. Розуміння цього зумовлює великі витрати в економічно розвинутих країнах на охорону здоров'я. Чи можливо впровадити на даний час соціальне медичне страхування? Так, за умови розширення та доповнення законопроектів щодо медичного страхування, а також чіткого визначення процедур їх застосування. Проте особливій увазі потребує узгодження упровадження обов'язкового медичного страхування з українськими реаліями. Чи готова держава і роботодавці нести фінансову відповідальність за працівника? Питання дискусійне.

Висновки. Впровадження соціального медичного страхування є доцільним для забезпечення комплексного лікування, забезпечення медикаментами; контролю якості лікування, відповідного рівня підготовки лікарів. Ефективне функціонування страхової медицини можливе при стабільній економіці. Витрати бюджету на охорону здоров'я в 2019 р. в Україні становили в середньому 51 % від загального обсягу.

Ключові слова: економіка; страхова медицина.

Economical component of insurance medicine

V. S. Habor, O. O. Badiuk

Berezhany Agrotechnical Institute

Ternopil City Hospital No. 2

e-mail: gaborgg@tdmu.edu.ua

Summary. The issue of compulsory health insurance is an urgent problem of today to provide proper medical care to the population of Ukraine.

The aim of the study – to analyze the health care expenditures of the population and the state in the current realities of insurance medicine.

Materials and Methods. The theoretical and methodological basis of the article were the official documents of the Ministry of Health, the works of domestic and foreign scientists, Internet resources. The study was conducted using the methods of theoretical generalization, benchmarking, analysis and synthesis, which made it possible to analyze the economic costs of health care.

Results. If we consider the health of the population from the point of view of the productive force, it is an integral part of the production cycle, which is the basis of state development. Understanding this leads to high health care costs in economically developed countries. Is it possible to introduce social health insurance now? Yes, subject to the extension and supplementation of bills on health insurance, as well as a clear definition of procedures for their application. However, particular attention needs to be given to the coherence of compulsory health insurance with Ukrainian realities. Are the state and employers ready to bear financial responsibility for the employee? The issue is debatable.

Conclusions. The introduction of social health insurance is appropriate for providing comprehensive treatment, providing medicines; quality control of treatment, appropriate level of training of doctors. Effective operation of insurance medicine is possible with a stable economy. Healthcare spending in Ukraine in 2019 averaged 51 % of the total.

Key words: economics, insurance medicine.

©В. С. Габор, О. О. Бадюк, 2019

2,2019

Вісник медичних і біологічних досліджень
Bulletin of Medical and Biological Research

ISSN 2706-6282(print)
ISSN 2706-6290(online)

ВСТУП

Питання впровадження обов'язкового медичного страхування є актуальною проблемою сьогодення для забезпечення належного медичного догляду населенню України. Досвід зарубіжних країн і можливість впровадження медичного страхування в Україні вивчали А. Череп, Т. Галайда, Л. Денісова, А. Шипко, Б. Розенблат, І. Єфремова, М. Поляков, О. Богомолець, О. Мусій та ін. [1]. Запровадження обов'язкового державного медичного страхування у перспективі сприятиме підвищенню рівня соціальних гарантій та соціального захисту громадян, проте потрібно проаналізувати реальні переваги й недоліки, у тому числі й економічну складову.

Метою дослідження було проаналізувати витрати на охорону здоров'я населення й держави у сучасних реаліях страхової медицини.

МАТЕРІАЛИ І МЕТОДИ

Теоретичним та методологічним підґрунтям статті стали офіційні документи Міністерства охорони здоров'я, праці вітчизняних і зарубіжних науковців, Internet-ресурси. Дослідження проведено із застосуванням методів теоретичного узагальнення, порівняльного аналізу, аналізу та синтезу, що дозволило проаналізувати економічні витрати на охорону здоров'я.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ОБГОВОРЕННЯ

Якщо розглядати здоров'я населення з позиції виробничої сили, то воно є невід'ємною частиною виробничого циклу, що є основою розвитку держави. Розуміння цього зумовлює великі витрати в економічно розвинутих країнах на охорону здоров'я. Так, частка державного фінансування в загальних витратах на охорону здоров'я становить: у США – 52 %, Греції – 58 %, Португалії – 60 %, Італії, Ізраїлі, Австрії – 73 %, Канаді – 74 %, Німеччині – 78 %, у Великій Британії – 86 % [2]. Витрати бюджету на охорону здоров'я у 2019 р. в Україні становили в середньому 51 % від загального обсягу (близько 4 % ВВП). Цікавим є той факт, що приватні витрати на охорону здоров'я в Україні у співвідношенні з державними, були одними з найвищих в ЄС та країнах Східної Європи і тільки 5 % з них припадали на страхові виплати, донорську та міжнародну допомогу, решта виплат була здійснена домогосподарствами [3]. У 2020 р. на охорону здоров'я закладено на 13 % більше, ніж у бюджеті 2019 р., з них 67 % отримує програма медичних гарантій [4].

У чому полягає основна проблема впровадження соціального медичного страхування? Для того, щоб така модель реально працювала? потрібно забезпечити стабільність економіки. Бю-

джет охорони здоров'я, порівняно з іншими соціальними галузями? є найменший. Видатки Міністерства соціальної політики у 2,5 раза перевищують видатки Міністерства охорони здоров'я, з них дві третини складає пенсійне забезпечення. Видатки Міністерства освіти і науки України також перевищують видатки Міністерства охорони здоров'я. При цьому варто зауважити, що підготовка фахівців у сфері охорони здоров'я є сферою відповідальності Міністерства охорони здоров'я, тому фінансується з його бюджету, тоді як інших спеціальностей – з бюджету Міністерства освіти і науки України [3].

З іншого боку, витрати на охорону здоров'я в Україні відповідають витратам у США, проте через низький рівень ВВП цей показник у витратах на душу населення складає лише близько \$200, що значно нижче, ніж \$3340 в середньому по Європейському Союзу, що також включає в себе Польщу – \$809, Болгарію – \$612 і Румунію – \$476. За показником абсолютних витрат на охорону здоров'я на душу населення Україна – з її низьким ВВП – займає останні позиції у своєму регіоні. Тому модернізація існуючої системи фінансування медичної галузі є радикальним кроком для впровадження соціальної страхової медицини.

Чи варто скористатися досвідом інших країн? Нинішня система охорони здоров'я Америки знає невдач. Величезна кількість людей змушена банкрутувати через свої рахунки за медичні послуги або ж уникати лікування, щоб фінансово вижити. Витрати на охорону здоров'я для населення стали настільки обтяжливими, що щороку в створений фонд GoFundMe перераховується близько 650 млн доларів для допомоги пересічним американцям покрити витрати на охорону здоров'я [5]. За підсумками 2018 р., середньостатистична американська сім'я з чотирьох осіб, яка перебуває на медичному страхуванні, витратила на охорону здоров'я близько 7 726 доларів. На медичне забезпечення працівник у 2019 р. повинен в середньому оплатити 50 % відрахувань, щоб отримати страховий пакет, тоді як у 2008 р. в США це становило 26 %. Великі американські компанії прогнозують, що в 2020 р. загальна вартість покриття охорони здоров'я на робочих місцях сягне в середньому 15375 доларів порівняно з 14 642 доларами у 2019 р., повідомляє Національна бізнес-група з питань охорони здоров'я. Цей показник поєднує витрати працівників та роботодавців на страхування. Очікується, що в наступному році працівники понесуть близько 4500 доларів витрат, включаючи витрати поза межами наданого пакета медичних послуг. Аналіз фінансових витрат інших країн (на прикладі США) свідчить про значні відрахування з пересічного грома-

дянина, а також витрати працедавця на покриття страхового пакета.

Чи можливо впровадити на даний час соціальне медичне страхування? Так, за умови розширення та доповнення законопроектів щодо медичного страхування, а також чіткого визначення процедур їх застосування. Проте особливої уваги потребує узгодження запровадження обов'язкового медичного страхування з українськими реаліями. Чи готові держава і роботодавці нести фінансову

відповідальність за працівника? Питання дискусійне.

ВИСНОВКИ

Впровадження соціального медичного страхування є доцільним для забезпечення комплексного лікування, забезпечення медикаментами; контролю якості лікування, відповідного рівня підготовки лікарів. Ефективне функціонування страхової медицини можливе при стабільній економіці.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Міщук І. Сучасний стан обов'язкового медичного страхування в Україні та шляхи його розвитку / І. Міщук, І. Віннічук // Адміністративне право і процес. – 2019. – № 2. – С. 110–114.

2. Корнацький В. М. Обґрунтування концепції медичного страхування / В. М. Корнацький // <https://forinsurer.com/public/03/04/22/418>

3. МОЗ України: Що було, є і буде // https://moz.gov.ua/uploads/2/13773-transition_book_healthcare.pdf

4. Бюджет МОЗ України-2020: пріоритети // <https://moz.gov.ua/article/news/bjudzhet-moz-ukraini-2020-prioriteti>

5. Would a 'Medicare for All' plan help you save money on your family's health-care costs? It's complicated. Access mode : <https://www.cnn.com/2019/09/12/will-medicare-for-all-plans-save-americans-money-on-healthcare.html>.

REFERENCES

1. Mishchuk I, Vinichuk I. The current state of compulsory health insurance in Ukraine and ways of its development. *Admin parvo i protses*. 2019;2: 110-4. Ukrainian.

2. Kornatskyi VM. The substantiation of the concept of health insurance. Available at: <https://forinsurer.com/public/03/04/22/418>

3. Ministry of Health of Ukraine: What was, is and will be. Available at: https://moz.gov.ua/uploads/2/13773-transition_book_healthcare.pdf

4. Ministry of Health of Ukraine 2020 budget: priorities. Available at: <https://moz.gov.ua/article/news/bjudzhet-moz-ukraini-2020-prioriteti>

5. Would a 'Medicare for All' plan help you save money on your family's health care costs? It's complicated. Available at: <https://www.cnn.com/2019/09/12/will-medicare-for-all-plans-save-americans-money-on-healthcare.html>

Отримано 04.11.19